

NUM. 1

DES. 83

75 PTES.

raiguer

R E V I S T A

INCA (Mallorca) - 1811 - 1
Calle J. Armengol

L'adieu al 83'
s'en porta aquella
nit plegats, els trampo's
vora la mar, l'invasio' de
Granada i Rumasa.
i s'envinguts al 84!

T'estima
- INCA (Mallorca)

'83: l'any que visquerem perillosament

Aquesta carta ha estat tramesa pels germans Justo i Manolo Romero, de 11 i 9 anys, al president nordamericà Ronald Reagan per pròpia iniciativa. «Raiguer» assumeix integrament l'esperit i contingut de la mateixa.

Els dibuixos són dels mateixos autors.

Ronan Reagan
Casa Blanca
Washington

Dia 1 Diciembre del 1983

Inca

Editorial

Sir presidente somos 2 hermanos Justo y Manolo tenemos 11 y 9 años pertenecemos a una familia de posicion humilde pero me atrevo a escribirle estas letras esperando sea tan amable de leerlas y no tire mi carta sin leerla;

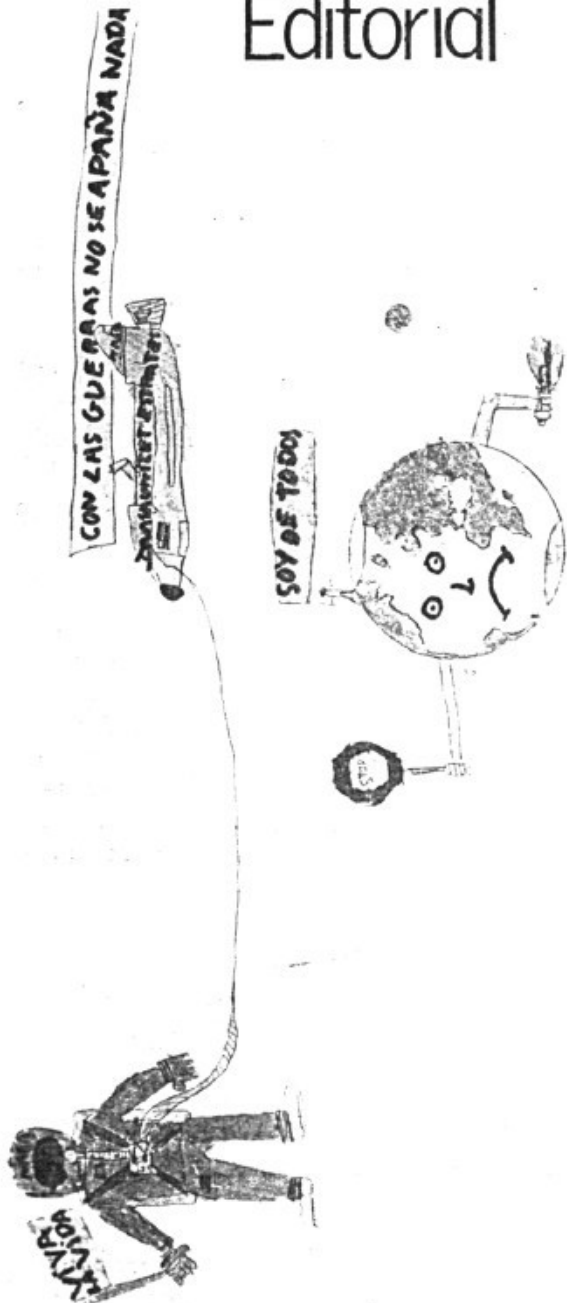
Sir presidente queremos vivir en paz y vemos como se destruye este planeta nuestro si digo nuestro pues es de todos no solo de ust. las 2 Naciones grandes las cuales no llegan a un acuerdo y la una por la otra la casa sin barrer ustedes no piensan en las pequeñas naciones las cuales nos ayamos en medio de sus enfrentamientos y sufrimos pensando si destruyen la tierra con sus guerras y Misiles todos perderemos no habra ganador ni perdedor tengo 11 años pero me gusta vivir la tierra es muy bella y hemos de cuidarla como a un niño que empiecia su vida yo Justo me gusta mucho todo lo que trate de aviones cohetes y cosas del aire para conservar la paz no para guerras y destrucion yo quisiera que ahora que llega la Navidad fechas muy importantes para nosotros ustedes se dieran las manos en señal de amistad y union seria un precioso regalo de Navidad para todo el mundo les mando este dibujo echo miso espero comprendan lo dibujado y sirva de algo para poder escribirle me he quedado sin salir de casa 3 semanas para ahonar para el sello pero si sirve de algo contento estoy sin mas esperando perdone las molestias tirman

2 Españoles

Manolo Romero

Justo M. Romero

Por favor me mandaria una postal de la casa Blanca para conocerla y al mismo tiempo saber que ha leído mi escrito

Raiguer - Revista n.º 1 - Any I - Desembre 1983.

Redacció i Cofecció: Xisco Mulet, Joan Ramis, Gerardo, Antoni Mercader, Nena Ferrer, Paula Valriu, M.ª Antonia Viñuelas, B. Amer, Pepa, Margalida Llobera.

Col.laboradors: G. Serra, Justo i Manolo Romero, Antoni Alomar, Alaminos.

Supervisió lingüística: Caterina Valriu i Sebastià Llabrés.

Fotografia: M. A. Quetglas, Maria Magdalena Melià, Damiana Sastre.

Administració: Pepa i Margalida Llobera.

Director periodista: Josep M.ª Ramis.

Inca - Dip. Legal: P. M. 690 - 1983 - Imprès a Imprinta Muro.

Portada: «Christmas» fet amb una fotografia d'un angel d'una capella de Santa Maria La Major, per en Miquel i en Xesc.

Què ha fet aquest Ajuntament?

Opinen:

L'oposició

(PSOE, AP, PSM, UPI)

Vàrem reunir els diferents portaveus dels grups de l'oposició municipal perquè expressassin conjuntament la seva opinió sobre la gestió municipal de la majoria d'UM. Mariano Bonilla (PSOE), Carles Canyellas (AP), Ramon Figuerola (UPI) i Pere Rayó (PSM) varen coincidir en els següents punts:

FUNCIONAMENT DE L'AJUNTAMENT.- L'oposició no té la participació que desitjaria a les comissions informatives. La manca d'informació és total i absoluta, fins i tot es posen traves al control de la gestió per part de l'oposició. El batle utilitza excessivament les seves atribucions legals als plens de l'ajuntament i seria necessari, per això, fer un reglament d'actuació.

HISENDA.- L'estudi del pressupost de l'any 84 s'ha endarrerit molt. S'hauria d'haver fet un estudi global abans de reformar les ordenances fiscals.

VIES I OBRES I URBANISME.- L'elaboració del Pla General d'Ordenació Urbana és molt lenta i, a més, hi ha una desinformació respecte a aquest tema. No s'han escomès obres d'infraestructura. La majoria no té voluntat política per solucionar el tema de les casetes de camp il·legals.

GOVERN (TRANSIT I POLICIA MUNICIPAL).- El trànsit necessita d'una remodelació global en base a un estudi tècnic fet per un equip de professionals. Els mitjans materials i de personal amb què compta la policia municipal no s'utilitzen a fons, no hi ha una eficaç gestió política per tal d'organitzar-los. Es necessària una reforma administrativa que permeti una major eficàcia i no tan sols fer complir uns horaris.

SERVEIS (AIGUA, FEMS I DE LLUMS).- No s'ha fet res respecte de la manca d'aigua, hi ha problemes de llums, i molta brutor als carrers.

CULTURA.- Es fan actes aïllats i elitistes però no hi ha una política cultural. No es dona participació als grups culturals.

Figuerola (UPI), Rayó (PSM)

Bonilla (PSOE) i Canyellas (AP)

SANITAT I CONSUM.- No s'ha fet res. No hi ha control sanitari suficient encara que hi hagi mitjans.

Sobre esports, mercats, escorxadors, serveis socials, medi ambient, estadístiques de la població (nins escolaritzats, aturats...), guarderies, etc. no cal parlar-ne. Són temes que sembla que no existeixen a l'Ajuntament.

La majoria

(UM)

La majoria d'UM que, com aquell qui diu, acaba d'aterritzar, ha procurat posar ordre en moltes parcel·les de l'ajuntament.

VIES I OBRES I URBANISME.- Hi havia, com és del domini general, uns quans projectes començats dins la parcel·la d'obres; l'objectiu és acabar-les per la senzilla raó que val més una obra acabada que cent de començades. No ignorem que alguns esperits contradictoris pregonen, un dia sí i l'altre també, que hi ha coses més necessàries.

Es "pla general", les "normes subsidiàries", els "polígons" són coses que es troben a punt de l'aprovació definitiva, si pensam amb les reglamentacions que s'han de cumplir. L'ampliació de la Casa de la Vila i la posterior reforma camina segons els plans prevists. L'aigua potable, que és una preocupació antiga i, a més, agravada per la manca de pluges, no està aparcada. Es problema prioritari i estam convençuts que s'ha d'estudiar a fons, a l'objecte de resoldre el problema de forma definitiva. Per aquí caminam.

SANITAT I CONSUM.-

S'han duit a terme inspeccions a bars, restaurants, guarderies, col·legis, botigues, etc. Estan programades reunions per a joves i majors per aconseguir uns nivells més elevats sanitaris de nostra societat.

Dels grups polítics que integren l'oposició preferim guardar silenci. L'oposició inquera va nèixer abans de les eleccions, ja que tots els grups dirigien els seus atacs a una persona i a una candidatura. El poble va donar la seva resposta. Sospitam que, per part nostra, hem de procurar treballar segons el nostre criteri i no predre temps, ni forces, en replicar a qui no té més objectiu que fer oposició.

*lenceria y
corseteria*

ROSELLA

carrer major, 20

inca

*bordados a mano
y a máquina*

Antoni Pons(UM)

S'han duit a terme controls d'articles alimenticis, entre altres els mariscs. Està avançat l'estudi normatiu de la venta ambulant en els nostres mercats.

CULTURA.- En materia cultural, a més de mantenir les ajudes ja conegudes, s'han aportat ajudes a distintes associacions; està a punt d'inaugurar-se el monolit recordant els cent anys de premsa a Inca; és ben fresc l'homenatge a Torrandell, del que preferim que parlin els altres; s'ha ressucitat l'orfeó; s'han fet concursos de pintura, fotografia, cartells i calçat; i un llarg etc.

Foto Quetglas

Joan Ramis Otazua

ASSEGURANCES

ASSESSORAMENT

ECONÒMIC I

CONTABLE

Sant Bartomeu, 3

Telefon 504988

CULTURA POPULAR

Els dies 21, 22 i 23 d'Octubre, va tenir lloc a Madrid la 1ª "Trobada de Col·lectius i associacions d'acció cultural", i devora representants de trenta-tres col·lectius de diferents punts de l'Estat espanyol, hi varen assistir tres membres del Centre de Cultura Popular (C.C.P.) de Palma.

Vista la coincidència d'objectius i la unanimitat en les conclusions el C.C.P. creu oportú i important donar-les a conèixer a tots els interessats en l'animació cultural.

Al local parroquial de "Cristo Rey", el 18 de novembre, es va celebrar una primera reunió amb representants de Palma, Sa Pobla, Muro i Inca, sobretot per informar d'allò que va ser la Trobada i dels punts que s'hi varen tractar:

- Coneixement i debat entre els diferents col·lectius.
- Situació de l'acció popular dins la realitat socio-política actual.
- Intercanvi de criteris i propostes.

Es important ressaltar aquí el paper dels ajuntaments en aquest camp, i la decepció general pel que fa a possibilitats de participació.

Quedaren definits com a objectius de l'acció cultural:

- Treballar per conscienciar el poble, per aconseguir una transformació real de la societat en els seus valors i actituds.

- Potenciar la pròpia cultura, tant pel que es refereix a pobles com a diferents sectors socials (emigrants, dones..)

- Crear un teixit social capaç de treballar en el camí d'aquesta transformació real.

- Preparar animadors culturals.

Per fer això, però, hi ha, damunt, una sèrie de dificultats: falta de recursos (econòmics, de persones, d'infraestructura); falta de coordinació d'esforços; i falta de reconeixement i potenciació del treball cultural per part de l'administració. Hem de reconèixer, després d'escoltar aquestes persones, l'interès comú de les quals és lligar la nostra tradició i els nostres valors artístics

i populars conquistats al llarg dels segles amb la imaginació i vitalitat de les noves generacions, que els organitzadors de les festes es troben amb grans dificultats per fer sortir la festa al carrer i fer participar el poble amb alegria i solidaritat.

Sabem que la cultura popular és la vida, la participació, la mobilitat i la crítica. Neix de la gent, que té les seves pròpies idees i que pot jutjar si és o no suficient dedicar, per exemple, tot el presupost cultural a fer "fill il·lustre" un senyor (cosa que no vol dir que no s'ho meresqui) o subvencionar entitats minoritàries i acabar, amb això, els doblers i l'esforç.

La televisió, en canvi, absorbeix tot el temps lliure de la gent del poble, de la gent treballadora que no participa en aquets actes i que té com a preocupacions fonamentals arribar a final de mes i que no l'engeguin del seu lloc de treball, i passa així perquè no té res més.

Fan falta, per tant, organitzadors per pressionar, estabilitzar i unir les diferents entitats culturals, i lluitar amb uns mateixos objectius.

La imaginació, no la té el poder: la té el poble, i el poble és qui té necessitats, i s'han de conèixer, i veure què pot interessar a cada nucli o sector, les motivacions que té i la manera com se'l pot fer participar.

Esperem que aquestes il·lusions siguin atiades i reconegudes.

Margalida Llobera

Canon

COPIADORAS - M. ESCRIBIR ELECTRONICAS

Pedro Salas Bannasar
DISTRIBUIDOR

Obispo Llompert, 105 - 107
Tel. 505391
INCA (Mallorca)

cap de cantó

sa comare

Sabem que hi ha a més de raons personals i de treball, altres raons que indueixen al regidor d'UM, JOAN FIGUEROLA, a abandonar el seient de l'Ajuntament. Podran esser raons polítiques i sobretot diferències molt greus sobre la planificació i el treball de l'Ajuntament.

■ El Cine-Club A.C.I.C. realitzara els dies 19, 20 i 21, un cicle de cine Sud-americà amb el suport de les associacions de sud-americans que hi hà establertes a Mallorca. Aquest cicle vendria a esser un suport a la causa de la democràcia al continent americà i que ha si gut realitzat per tot el estat espanyol.

■ La gent del P.S.O.E. a Inca segueix sense trobar el camí per aconseguir més afiliats i no sols no augmenten el nombre sinó que s'han donat algunes baixes, més de les que feien comtes. Es quedarà en quadre el P.S.O.E. d'Inca?

■ Els qui comanden a Inca sempre han fet les coses a mitges i així anam, ara mateix la Gran Via de Colon, que sembla acabada, encara ara l'hi resta sembrar els parters d'els dos darrers trams que van des d'el carrer Junipero Serra, fins a la carretera de Diutat. A veure quan hi pensau, cap buits!

■ Els qui són cap buits, però no tant, són els de RAIGUER Revista, que surten al carrer i no contenen als possibles lectors, que no ho sa ben, que vol dir RAIGUER, idò bé NIT i DIA vos ho contarà, es Raiguer és la franja que va desde Santa Maria fins a Campanet i des de Selva fins a Sineu. Pam envant pam en rera.

ha enviat circulars anunciant nar-se'n que ja acaba, així (?) ells se senten satisfets i val, pensàvem que no existien. de fer, hi havia l'entrega d'una pensen fer també uns jocs flomajor de la festa. Els mal pensa la gran competència.

■ Més co l'lest com no n'hi hà, a més d'orga un recorda, se pinta unes retxes d'ores de no APARCAR, però ell es fa a CONCEJAL i aparca. Els que no no devem tenir categoria suficient pagam.

■ Parlant de pagar, L'Ajunta titat de 400.000,-- ptes. Aquest solar Preguntes: Són els membres de la majoria teo"? L'amo (?) d'aquest solar dormia viades 500.000,-- ptes. ó se n'han fotudes tindrà un premi.

■ Una exposició de fotografies celebrada fa uns quans dies, comptà amb la presència del batle nostro de cada dia i no creieu que en miràs cap de foto no, ell sols es dedicà a saludar a la gent, donar mans i besar-les. Acabada la volta prenqué portal i adéu. No, autògrafs no en firmà ni un, encara que no n'hi faltassin ganes.

■ A òn s'en van els doblers que l'YRIDA dona a L'Ajuntament?

Bones Festes.

pub pub pub

Shadow

C/. Na Ferrilla, 7
(Primera travesia S. Frco.)

INCA

reportatges de
bodes, comunions, bateigs.

FOTO
Quetglas

Trobat nº68, Inca.
Tel. 50 26 21

Cañellas i el Rei Negre

Es fàcil conversar amb aquest home polèmic i cassolà. Les condicions del venerable casal del antic Consolat de Mar no ajuden al diàleg, però el President del Govern Balear, sap oferir una simpatia entre innata i d'executiu que facilita la conversació. Somriu molt sovint i un claver serveix perquè els seus dits puguin donar sortida a qualche residu de timidesa o de inseguretat. Aquest corredor de fons, tre ballador inasequible al descoratjament i admirable encaixador de nombrosos comentaris no sempre favorables, es En Gabriel Cañellas Fons.

- Vostè que sovint ofereix una imatge sèria, com és a ca-seva?

- Som seriós però això no vol dir que no sàpiga viure i fer es burot tantes i quantes vegades faci falta.

- I quan arriba Nadal solen trobar al president tocant sa ximbomba i cantant cançons de Nadal?

- Sí. Cantant si sa meva dona no hi és, perquè diu que desafin molt i no me deixa fer segons quines coses. Te puc garantir que ens podries trobar tocant sa ximbomba o el que sigui, i ballant si fa falta. Me trobareu ballant un cancan el 13 de Maig fent de cupletista. Això seria un número "nunca visto".

- No tendrà les fotos?

- No n'hi havia, si n'hi hagues, a lo millor se rien fotos "D'ultima Hora".

- Que demanaria als reis per vostè?

- No estic avesat a demanar-los moltes coses. Normalment solen dur-me una corbata però vaja, els demanaria Pau i Tranquil·litat.

- I per el Poble de Les Balears?

- Més Pau i Tranquil·litat.

- Quin rei li hagués agradat esser?

- Qualsevol menys el negre.

- Bé, jo li anava a demanar si aquesta elecció tenia res que veure...

- En qüestió racial? No, no en qüestió racial, en absolut, però no m'ha caigut mai simpàtic.

- Seguint amb facetes més o manco inèdites de la seva vida, voldria que em xerràs del servei militar. Se'n recorda?

- Si, me'n record. El vaig haver de fer a les milícies universitàries, a Zamora. Els dos mesos finals ens agregaren a son Dureta on per primera vegada varen posar en marxa un sistema de selecció dels soldats en funció d'un "test" sicotècnic. Feiem l'examen, les seccions, les correccions...

- I quan va conèixer a la seva dona, se'n recorda?

- Ens coneixem des de petits. O sigui ses famílies eren amigues. Jo de petit, de calçons curts, ja anava a ca-seva a jugar. Després els jocs, pasaren a majors i als seus 18 anys i 20 meus, ens varem posar a festejar fins als 24 que en vaig casar. Vaig festejar quatre anys i mig, però per carta.

- Per carta?

- Si, perquè jo estava estudiant sa carrera i els estius me n'anava a fer les milícies. I per tant em va tocar sempre festejar per carta. Com a persones, tant

jo com sa meva dona, molt organitzades varem acordar que només hi hauria dues cartes per setmana i figuret, durant els quatre anys es varen mantenir les dues cartes setmanals.

- Però això és molt maquinal!

- Bé, és molt maquinal, però és molt pràctic. I si et serveix d'anècdota curiosa, et diré que es dia abans de casar-nos, dins un clot d'aretller varem cremar totes ses cartes, per por de que passassin a sa posteritat.

- I xerrant de dones, tenia més èxit amb elles, abans d'esser president o ara?

- Es un tema que no m'ha preocupat mai, crec que no he estat mai cap "Don Juan". Teníem, de fadrins, un grup molt agradable, molt, molt "juerguista", però dins de la legalitat més legal i nos ho passarem molt bé. I ara només en tenc una. Bé en tenc dues més però són petites, una té 14 anys i l'altre 15.

PART FORANA

- Quina importància té per vostè la Part Forana i dins d'ella la Comarca d'Inca?

- Per a mi, la Part Forana, te la importància que es exactament el 95% dels territoris de Mallorca, per tant hem de pensar fonamentalment amb això, sobretot perquè si no hi pensam fonamentalment perilla que en qualche moment, arribi a quedar tot resumit a Palma capital. I noltros creim que tant en l'aspecte econòmic, com en el social, com en el cultural, com en el demò

gràfic, com en totes les facetes, és millor la disemi-
nació que no la concentració massiva.

FESTES DE NADAL

- Proposi el seu "Menú" ideal per Nadal.
- Amb això son molt bo de conformar: qualsevol de
les coses que son típiques d'unes festes com aquestes.
I si em fessis triar, triar, te diria que s'indiot,
perquè té el mateix avantatge que els tords però és
molt més gros.

- I en quant al torró, a ca-seva qui li toca
TRENCar les arelles?

- Normalment als al.lots i a mi.

- Vostè té una finca no?

- Sí, un trocet.

- I li agrada el camp?

- Molt. Total i absolutament. I a més a més esper
amb il.lusió el moment en que me n'hi pugui anar a
viure per sempre.

- I com és que a vostè, un home al que agrada tant
el camp, té tants de problemes amb els ecologistes?

- Això li hauràs de demanar a ells. Simplement és
que sa seva visió i sa meua de s'equilibri no estan
compaginades.

- Vostè que pertany a un partit conservador, creu
amb allò de "any nou, vida nova"?

- Sí, per què no?, cada any és diferent a s'ante-
rior i ha de servir per millorar-lo, per lo tant vida
nova amb part i al mateix temps conservar allò que val
gui la pena.

- Ens ha quedat qualche cosa per dir?

- No, simplement molts d'anys a tots, i aquest que
no conti.

- Per res, senyor president, per res...

Nena Ferrer
Fotos Tolo Salleras

SKIMO

boutique
infantil

BORN, 6 TEL. 501405

INCA

es mal i nou .BAR .JOCs RECREATIUS selva

un cafè...

Tots els pobles i ciutats tenen un llegat històric. Intentam reflectir aquesta herència dels nostres avantpassats a Inca, i ens trobam que un dels seus aspectes són les construccions, les característiques de les quals tenien poques variants i diferències.

Les cases de pedra han estat substituïdes per construccions en les que el factor superfície s'ha aprofitat al màxim.

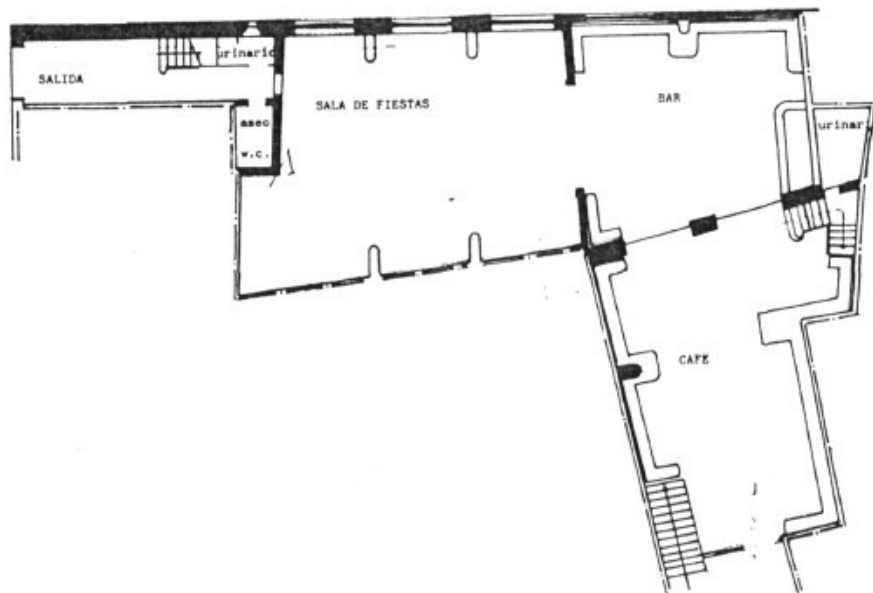
Passam a un dels edificis que podem anomenar joves, per intentar reflectir alguna cosa que encara ens queda, ja que molts d'altres són tant sols part del record, un escrit o simplement una dada.

Un celler, el cafè "Ca'n Martinez" i la "Sociedad de Socorros Mutuos La Constancia", ocupaven el solar on està ubicat el Cafè-Bar Mercantil.

L'arquitecte D. Francesc Casas demostrà el seu bon ofici creant un edifici de marcat estil modernista de principis de segle₂₀. La superfície del local és de 375 m² aproximadament, i dins aquest espai hi trobam zones destinades a cafè, bar i sala de festes. La façana, d'uns 5'50 m. lineals s'aprofita hàbilment permetent l'accés pel lateral a la sala de cinema sense ocasionar molèsties als usuaris del bar. un altre detall que cal esmentar és l'espai superior de la barra, que sovint es perd inutilment i que en aquest cas es destina a serveis sanitaris. També hem de mencionar la planta inferior que es destinà a sala de ball, aconseguint una intimitat que permet donar diversos serveis al mateix temps.

A la part superior del bar s'hi troba una sala de projeccions cinematogràfiques que té una estructura sense pilars digna d'esser esmentada, ja que en el moment de construir-se debia esser difícil obtenir materials de bona qualitat (ferro, ciment, portland, etc.). De la construcció de l'inmoble s'encarregà Francesc Serra, de Ca'n Pelat. El mobiliari, que encara es conserva totalment, fou adquirit a Muebles Llabrés i Muebles Vda. de Oliver; la calefacció a Higiene Moderna S.A.; el paviment el subministrà Pavimentos Magnesianos. Pel que fa a la instal·lació elèctrica, de la qual s'encarregà Instalaciones Eléctricas Plandolit i Casa Buades, es realitzà la il·luminació pels pilars amb vidre i fusta. L'escala, de forma elíptica, té una gràcia extraordinària. Les vidrieres, fetes a Ca'n Guardiola, a Ciutat, foren adquirides per 168 pts. Aquests vitralls, característics de l'Escola Alemana, consten

de peces de vidre de diferents colors que, unides mitjançant plom, deixen lliure accés a la llum exterior.

Tot a punt per la inauguració, el Cafè Mercantil obrí les portes al públic el 8 de febrer de 1.936.

Una publicació d'aquells dies ens en parla:

"Conviene, pues, que el público en general sepa que el Cafè Mercantil no se ha hecho para una determinada clase social, sino que, por el amplio espíritu que le anima, es para todos los inquenses sin excepción y nuestro deseo más ferviente es que el público todo se percate de ello y encuentre en el Cafè Mercantil su punto de reunión y recreo."

BRISAS, febrer de 1.936

Pel que ens han contat els padrins la realitat fou diferent, al menys durant els primers anys. En el cafè es reunien els empresaris d'Inca, i es per això que el Mercantil era també conegut amb el sobrenom de "Cafè dels Senyors".

La crònica del periòdic local Ciudad senyala que a la inauguració assistiren representants de totes les classes socials d'Inca. A dita inauguració actuà mestre Antoni Torrandell, acompanyat pel violinista Umberto Bizi. El prestigiós concertista va tenir la satisfacció d'estrenar, en el seu poble nadiu, un local a l'altura d'altres anàlegs de l'estranger.

A partir d'aleshores en el Mercantil s'organitzaren molts d'actes destacables pel seu caire cultural o social.

Pel març de 1936 es celebrà una "becerrada" a la Plaça de Braus, organitzada pel Cafè Mercantil, a benefici de la Colònia Escolar d'Inca, i hi actuaren els matadors M. Pujadas, A. Payeras i J. Llompart. L'any 1954 la coneguda poetessa Berta Singerman deleità els assistents oferint un recital poètic de gran qualitat. També podem esmentar les actuacions de la "Capella Clàssica", dirigida per Joan Mª Thomàs; el recital de piano a càrrec d'Antoni Capllonch, l'actuació de la soprano mallorquina Catalina Mª Negre Perotti, que donà un recital d'òpera. També acudiren a aquest Cafè el famós actor Enrique Guitart i el prestigiós guitarrista Narciso Yepes. Els coneguts pianistes Leopoldo Queró i Joan Puigercós, etc.

També hi va haver funcions de màgia i il·lusionisme modern i es feren excursions i també projeccions de pel·lícules.

Cal destacar que totes les persones que actuaven ho feien de forma gratuïta. Normalment es servia un dinar o sopar que, juntament amb l'entrada a la funció, costava 25 pts. per taula, que ocupaven quatre persones.

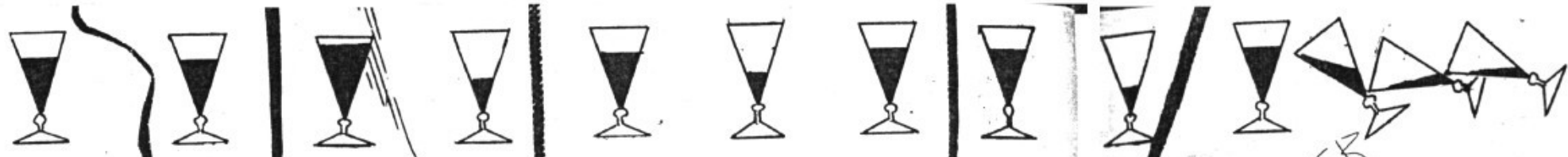
El Cafè Mercantil serveix d'escenari a múltiples acords, crítiques, festejades i comentaris; compres, vendes i també els peculiars tractes dels nostres pagesos, que han trobat en la tertúlia - d'aquest cafè - un marc adequat.

Els dijous, dia de mercat, són nombroses les persones que, fins i tot de la part forana, es citen allà. Els altres dies de la setmana no perd l'encant dels cafès de principis de segle. Les tertúlies duren hores, els periòdics passen de mà en mà i el cafè, o un refresc, acompanya el parlar dels assidus que hi troben la tranquil·litat.

tricicle.

fotos: Mª M. Meliá.

PAU I MOR PAU I MOR

Maribel Pastor, estudiant E.G.B.

Ovidio Alaka, cantant

Per als
fils de RAIG VER
FELICITACIÓ
Y CARIDAD

Gabriel Cañellas, polític

En aquests dies de festes
la casolanes, voldria que la meua felici-
tació arribés a tots i que els desitjos
de PAU es fessin realitat a les cases
dels nostres pobles.

Que l'any 1984 sigui un any de felicitat
i prosperitat per a tots.
Molts d'any!

Gabriel Cañellas Forés
President de la Comunitat Autònoma
de Catalunya

Soy una de los muchos padres Españoles
para los cuales la Navidad no-sol es del todo
felic, a pesar de todo espero el año con la
esperanza de encontrar trabajo y deseando una
felices fiestas a todos y un buen proximo año.
Juan Pedro

Pere Llabrés, sacerdot

Que la Sibilla de
Nadal ens unesqui amb
la nostra tradició més
genuïna i ens faci
anhelar amb desit el
compliment de la nostra
esperança.

Amén

Joana Redondo, sense feina

Per als bons amics
de RAIG VER,
i què?
Habitants de una aproximació
bastant exacta del paradís
com és Mallorca

Y
CANTANT
GABRIEL

Jaume Sisa, músic

Un. P. Llabrés, premi d'or
tancó d'activitats Jaume I-83

Solo si nos librarnos del egoismo y de la pasión podremos
conseguir eso que se llama "felicidad" y sin mas este ser
vidor de Vds. les desea Feliz Navidad.

Manuel Lama

Manuel Lama, carter

sa coloma coixa

El ir al bar Pericás, siempre ha sido un hábito de la gente, bien para tomar un aperitivo, esperar el "correo" o jugar unas manos al "truc". Hemos hablado con Tolo, que es una de las personas que más entronque tiene con el bar. Ha sido una charla a la que no se ha puesto cortapisa alguna.

-Sabemos que naciste en Binissalem...

-Sí, el 25 de Diciembre de 1.944

-Por tanto, eres Capricornio.

P-Tolo, ¿Recuerdas cual fue tu primer trabajo?

R-De niño empecé trabajando con mi padre en tacones de suela, pero no me gustaba, y me fui a vivir a Palma. Allí trabajé en el Hostal Isabel II, los dueños se llamaban Jaime y Juan, por entonces no hablaba idiomas, recuerdo que la primera vez que un inglés me dijo "Thank you" no le entendí y me puse a llorar. Mis jefes se preocuparon de que aprendiera. Luego trabajé en el Acapulco, más tarde en la Pensión Alomar de Pza. Gomila, pero me cansé y regresé a Binissalem.

P-¿Piensas que tu trabajo es entretenido?

R-Días sí, otros no. Si te levantas de mal humor o si entra algún metepatas, no tengo más remedio que aguantarme, pero ya se ha estropeado el día.

P-Nosotros tenemos una imagen tuya detrás del mostrador, al servicio del cliente, pero...¿Qué imagen tienes tú de nosotros? ¿Tienes que tener mucha paciencia con el cliente?

R-Bueno, un camarero tiene que saber comportarse con la gente, tanto si te gusta el cliente como si no, yo soy muy nervioso y María (mi jefa) siempre me tiene que decir "callate la boca". Hay gente que se "pasa" y me dan ganas de contestar, pero aun sintiendome ofendido, tengo que callarme.

P-Si te tocara el "gordo de Navidad" ¿Qué harías?

R-Seguiría trabajando, de lo contrario me aburriría.

P-¿Pondrías un negocio?

R-Actualmente, tal y como está hoy la vida, prefiero ganar un sueldo y vivir tranquilo.

P-¿Qué animal querrías ser?

R-El león, por ejemplo, que es el rey de la selva.

P-Cuando sales ¿Sientes morriña de la tierra?

R-Sí, me añoro, añoro mucho a mi familia, sobre todo y de una manera especial a mi madre, que por desgracia murió, y siento profundamente su ausencia.

P-¿Tienes muchos amigos?

R-Amigos, amigos, tengo unos cuantos, pero tengo más enemigos que amigos, no sé si será por envidia.

P-¿Cómo entiendes la amistad, Tolo?

R-Para mí la amistad es que cuando hablas con un persona ésta entienda lo que quieres comunicarle.

P-Tú que no eres de Inca ¿Cómo ves a la gente de este pueblo?

R-He conocido a gente maravillosa y otra que solo va a lo suyo.

P-¿Qué música te gusta más?

R-Me gusta la música romántica: Julio Iglesias, Camilo Sesto, J.M.Serrat...

P-¿Eres supersticioso?

R-Sí veo un gato negro no, pero si me encuentro con uno blanco sí. Aunque al morir mi madre tuve un presentimiento, sentí que algo malo iba a ocurrir en mi familia.

P-¿Cómo ves el futuro?

R-Medio blanco y medio negro, pero soy optimista.

P-¿Qué plato?

R-"Arroç brut" o "arroç de matances" de mi pueblo.

P-Por último, haznos un cocktail, por favor.

R-Lo siento, pero no preparo cocktails, solo gin tónico, "cubata", etc... en esto soy un poco analfabeto.

-Pues figurate nosotros.

Cuando salimos del bar, todavía resonaba en nuestros oídos la música pegadiza y melancólica cantada por Serrat.

Gracias Tolo, y Bona nit.

APARADOR

Per Nena Ferrer

Si, arriba Nadal,
arriba el fred,
no te posis la camia
de la padrina per dormir.
Trien un com aquest,
si ve qualcú...

Es un llibre i no ho és,
hi pots llegir, i també escriure,
pot esser llibre de reclamacions,
pot anar sempre amb tu,
devora tu,
pots anotar les teves cites,
és molt discret,
escolta, però no diu res.

Val 335 Pts.

El trobaras a la llibreria Beltrán,
carrer Major, 34.

El trobarás a Rosella
carrer Major, 20.
Val 11.700 Pts.

Foto Quetglas

En tot cas,
si dorms sola o sol
aquest invent
també et pot donar
calor...

El venen a Can Buades,
Carrer des Hostals,
cantó carrer Vidal.

El seu preu és de 8.200 Pts.

Les teles de HEURA no tant sols
serveixen per entapissar cadires,
balancins i marpares.

També et pots improvisar
un vestit i pentinat discret,
com aquest,
per qualsevol nit d'aquestes.

Qui s'atreveix?

Estent, no voldreu anar després
totes iguals per Inca...!

Ja coneixeu la tenda,
està al carrer Major.

Les teles valen entre
1.775, 2.085 i 2.390 Pts.

El mt. és doble amplària.

Les botigues que citam a aquesta secció són
solament una suggerència, al marge de tota publicitat.

esports - 83

petit resum

El balanç esportiu, a Inca, de l'any que ara acaba, ens ofereix grans i importants avanços.

Ja no és, només, el futbol, el deport que atreu les preferències dels inquers.

La natació, el tenis, la petanca, la caça, el ping-pong, el ciclisme, l'atletisme, la gimnàstica... dia a dia veuen augmentar la seva població.

L'anàlisi, simple i sense cap pretensió, de l'auge esportiu a la nostra ciutat, ha de començar forçosament per la natació, especialitat desconeguda fins fa pocs anys, però que ha experimentat un "boom" de popularitat i èxits, mitjançant els quals ja es parla, a nivells oficials, d'Inca com a la segona ciutat de la natació balear, per damunt d'eivissa, Maó i Manacor.

Naturalment, aquesta afirmació que a primera vista pot parèixer exagerada, no ho és tant si repassam allò que han aconseguit aquest any els joves nedadors i dirigents del "Sport-Inca". Així, per exemple, als darrers campionats de Balears, els representants inquers van guanyar desset medalles, i a nivell nacional, un

lloc d'honor entre els quinze primers clubs d'Espanya. A més, varen dur a terme una exhibició de natació amb els asos nord-americans Hayes, Day i Nadel, i el primer torneig intern de natació, a una piscina, la del "Sport" homologada oficialment pels dirigents de la Federació Balear.

Ben aviat, iniciarà les seves activitats la natació sincronitzada o "ballet aquàtic", bellíssima especialitat deportiva, inèdita fins ara a Inca, i serà potenciada la infraestructura creada amb la natació escolar, sector on ja comptam amb més de deu mil nins inscrits, de vint col·legis de diferents pobles de l'illa.

Patricio Candia.

FERRETERIA COLL

Avinguda del Birbe Llampart, 189-191 - Carrer del Tren, 38 - Tel. 50 08 92
Plaça Santa Maria la Major, 13-14 - Tel. 50 04 86

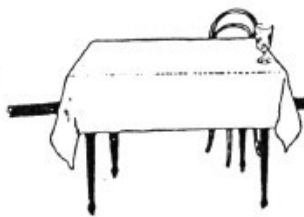
INCA - Mallorca

distribuïdor per a Inca

de trepans i accessoris **BOSCH**

Productes fitosanitaris **BAYER**

A més de tot tipus d'articles
per al BRICOLAGE i el vostre taller

la nostra cuina

Arnau Mir i el dinar de Nadal

Fa ja trenta anys, quan paraules com "overbooquing" eren completament desconegudes a l'illa, quan es posa ven les primeres pedres que temps després provocarien el trist adjectiu de "balearització", l'Hotel Formentor era ja un veterà, i allà n'Arnau Mir, començà la seva camrera com a "xef" de cuina, després d'una breu experiència a Cala D'Or i una primera joventut al París de l'ocupació nazi, on el seu pare tenia un restaurant. Allà fou on començà a despertar el seu interès per la cuina i a posar els fonaments professionals que anys després li donarien un merescut prestigi a nivell, fins i tot, nacional.

Llibres com "Cocina Regional Española" de Luis Bettonica, reconeixen receptes seves, juntament amb altres tres grans artesans de la cuina com el basc Arzak.

Sabem que té el projecte de publicar dos llibres de cuina, un "Cocina para Amas de Casa" i l'altre més a viat dedicat a professionals.

N'Arnau Mir és inquer, té 61 anys i ha estat distingit amb la "Medalla de Bronce al Mérito Turístico" -- pel seu art culinari. Ha satisfet, al llarg de la seva camrera, els paladars, tal volta, més difícils i capritxosos d'aquest temps; tots sabem que l'Hotel -- Formentor ha estat (i continua essent) lloc de cita de personatges de l'aristocràcia europea, i fins i tot de l'anterior cap d'Estat.

Té infinites anècdotes a contar: enumerar-les aquí ens costaria un espai, excessiu, de què no disposem.

En aquests dies, vigília de les festes nadalenques, li demanem que ens digui quin serà el dinar de Nadal a ca-seva:

-"Molt tradicional; encara que m'agrada també fer el dinar a ca nostra, sobre tot quan tenim convidats, per Nadal no faré falta dins sa cuina".

Abans ens havia dit que els seus plats eren una combinació de cuina hispanofrancesa.

-"Però per Nadal seguim sa tradició. Lo més probable és que mengem sa classica porcella rostida; també es farcit, pollastre o indiots, són plats d'aquest temps, tradicionals a sa cuina mallorquina".

Ens ha confeccionat un menú clàssic per al dinar de Nadal:

- Consomé amb pilotes i vermell d'ou

o

- Sopa (grossa) de brou.

- Peix en es forn.

- Porcella rostida

o

- Pollastre o indiots farcit.

Tal volta el menú que resulti més fàcil o menys en redós per a les mestresses de casa, que lògicament a aquest dia no tendran massa ganes d'estar dins la cuina, sigui el const de:

- Sopa de brou.

- Peix en es forn.

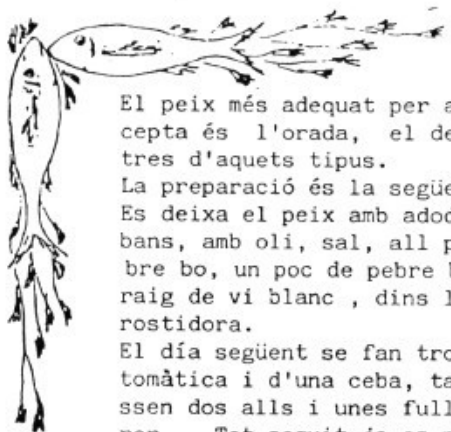
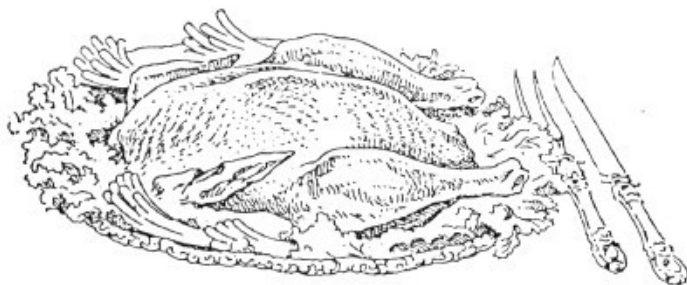
- Porcella rostida.

Després, és clar, les tradicionals nous, mandarines i torrons. De begudes, vins blancs orosats, i amb la porcella rostida un bon cava sec.

Encara que algunes dites populars ens diguin "El vi de Nadal, ni emborratxa ni fa mal" o "Del gall de Nadal per més que se'n mengi mai fa mal", tampoc es tracta d'abusar.

Bones Festes i Bon Profit.

a.mercader

Peix al forn

LA RECEPTE D' ARNAU MIR

El peix més adequat per aquesta recepta és l'orada, el dentol o altres d'aquets tipus.

La preparació és la següent:

Es deixa el peix amb adob el dia abans, amb oli, sal, all picat, pebre bo, un poc de pebre bord i un raig de vi blanc, dins la mateixa rostidora.

El dia següent se fan trossos d'una tomàtica i d'una ceba, també si posen dos alls i unes fulles de llorer. Tot seguit ja es pot posar dins el forn.

Mentre el peix se cou, preparam una picada d'all, juliverd i be

ssons d'ametlla torrats fins que aconseguitem una pasta més o manco compacta.

Quan el peix és cuit el retirem i ja el podem col·locar dins la palangana de servir. El brou de la rostidora amb la tomàtica i la ceba es passen pel "passa-pure", a aquets brou si afegeix la picada abans preparada i un vermell d'ou fins que quedi una salsa lligada, amb la que es rega el peix. També damunt la salsa podem ensalgar becons d'ametlla picats. Aquets plats es pot acompanyar de patata tallada rodona.

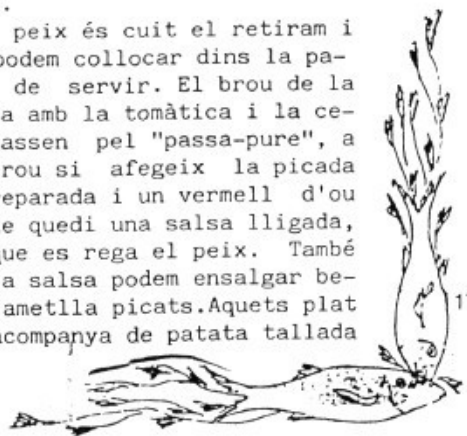

FOTO ESTUDIO

ALEXANDRO

FOTOS CARNET AL INSTANTE

REPORTAJES FOTOGRAFICOS Y EN VIDEO

NOVEDAD: RETRATOS EN BLANCO Y NEGRO

REPRODUCIMOS SUS FOTOS ANTIGUAS

Carrer de la Pau, 42-tlo. 5016 26

.....
¡EL FUTURO YA ESTA AQUI!

EL ORDENADOR FAMILIAR CON COLOR Y SONIDO.

REGALESELO A SU HIJO

PUNTO DE VENTA AUTORIZADO

• ALEXANDRO, C/ Pau, 42 - INCA

ia res és com ahir. Ahir era al 1.963, quan a Inca tots els cafès admiraven el seu particular matedor: "El Niño del Mercantil", "El Niño de Can Ximelis",... noms tots de frustrades il·lusions taurines. Noms de joves peninsulars cegats d'anyorança i de valor. D'irresponsables ganes de triomfar en la vida. Un d'ells va néixer a Almusafes, encara practica el "Arte de Cuchares", i va voler arribar a figura del toreig: "tenía mucha ilusión por llegar. De becerrista recorrí todos los pueblos de Mallorca, pero... me faltó padrino. Esto está muy comercializado". Es en Paco Antequera, "Chamaquete", malnom que merescu gràcies a la similitud del seu art amb el d'En "Chamaco".

Segur del terreny que trepitja, "Chamaquete", recorda aquell temps de somnis i esperances: "En Inca había mucha afición, incluso tanta que la importancia de nuestra Plaza de toros amenazaba a la de Palma. Por eso Balañá la compró, para matarla. Por Inca han pasado novilleros que luego serían grandes astros de este mundo taurino: Curro Romero, Acequío Díaz, Chicuelo II,... Yo intenté también suerte, ahora se que nunca llegaré a descollar".

Sempre lligat a la Festa, vigilant espasa de Damocles, hem de parlar del negoci, dels diners que motiven aquest món inefable: "Los impuestos están matando la Fiesta, esto es hoy un monopolio. Yo lo sufrí enseguida y tras la desaparición de la tradición taurina en Inca, tuve que emigrar al cortijo de Vista

Alegre, allí he toreado mucho y se puede decir que es donde me hice torero; compartiendo algunas de mis faenas con toreros muy conocidos".

Y devora el brau, l'arena, el sol, l'espasa, sempre pesa la por: "Tengo miedo, siempre se siente miedo. Pero lo dominas. El que diga que no tiene miedo, miente. El miedo se nota antes de hacer el paseillo, cuando estás delante del toro lo olvidas".

Però l'explicació d'aquest desvari no està a l'abast de tothom. Les tardes de pols i derrota, les dificultats econòmiques, la convicció de la impossibilitat d'arribar enlloc i a pesar de tot el desig de continuar la lluita eterna entre l'home i la bèstia: "Esto es un veneno que llevamos dentro, la afición no se puede explicar ¿cómo razonar sobre el por qué te pasas noches pegando pases a la luz de la Luna?. Es un veneno y una ilusión, sí, una ilusión que en Inca mataron".

"Chamaquete" voldria parlar sempre d'això, del que és del que va poder ser, recordant sempre els companys, en la seva època, entre els quals no vol fer distincions: "Hoy, hay toreros muy buenos, es difícil destacar los mejores, porque pienso que todo aquel que se viste de luces, tiene mucho mérito".

Tot això és impossible avui a Inca, però deixa un regust dolç pensar en els temps de l'afició forta de les rivalitats perpètuas, en la riquesa d'hair i la pobresa d'avui.

Josep Mª Ramis

EL SOMNI IMPOSSIBLE

CHAMAQUETE:

SIGNaTURA

Antoni Alomar i Perelló.

Nascut a Llubí (Mallorca) el 29 de gener de 1.946.

Actualment viu a Inca (Mallorca) on exerceix de professor de guitarra. Té publicat EL DISC (Ed. Berenguer d'Anoia) 1.978, llibre en el qual Josep Albertí ofereix una suggestiva biografia de l'autor, i UNA MAR SENSE ARMES (Ed. GUARET) 1.979.

Es presentà al premi per a inèdits de Sant Medir de la Bordeta, "L'Amadeu Oller". A la Quarta Antologia d'aquest premi (1.976-77), A. Alomar hi publicà un poema.

Els de la revista ciutadana "Blanc d'ou" féren aparèixer també alguns poemes seus al número I. Es presentà al premi "Ciutat de Palma" (1.980/81), amb el llibre RITARDANDO i en queda finalista.

Em maravell
del creixament que brulla
honestament
en el cor de la branca
sent la corrent
de l'amor dona franca
que pel teu tronc
confessor naix i pulla

Null
de pecat
Ramon Llull
se despulla.

Capbreu de sort
per destriar natura
mostrant el fons
me regesc per la cura

i despertant
virtut de l'escriptura
la velledat
dels ulls no em desnatura

Així com
tast
el fruit del pinyol
dura.

Portaavions
coronen la terrassa
del meu quart pis
per bellver situat
somric soldat
de plom m'han tatuat
prest s'ha bastit
l'enuig que té la bassa

Entre el
dos dits
la mar
muda el miracle.

Brillant punyal
que cerques el meu cos
reclòs el llit
etern de la juvenesa

sent la foscor
i palpit la tristesa
del just hivern
que vesteix lo que pos

El
decebut
cervell
dins el meu tros.

El tràngol gris
desvetlla el mariner
i el fons del mar
aixeca la fortuna
del vell pagès
que no coneix la pruna
tant sols l'oblit
del seu gran oliver

Hoste
del sant
que retenen
la pluja.

No estic ben segur que sigui bo per una cosa, el que aquesta cosa estigui de moda. La moda transforma un objecte en objecte de consum, i quan una cosa és objecte de consum, s'utilitza sense to ni so, per snobisme, pel què diran, per caure bé, o per el que sia, la qüestió és que els que creuen en la cosa per ella mateixa, es confonen, i moltes voltes són retirats pels arribistes de la moda.

L'Ecologia està de moda, i si vos he de ser sincer, a una paraula tan preciosa, ja li començ a sentir olor, i no precisament de flors, camp, aire net, aigua de font o de mar. No!, començ a sentir olor a negoci de belitres, a polítics oportunistes. Ensumau sinó en direcció a "ES TRENC" i veureu ara tot Círcol és ecologista!.

Es ver que sia per oportunisme es Trenc pot que dar selvat igual, però és que no extracta d'això, en aquest cas, una acció d'aquestes, no és més que posar un esparadrap en es Trenc, però la resta de l'illa, tan atupada es queda sense cap cura, i la cura de Mallorca només és possible, ei els que la manegen creuen de veres en l'ecologia.

Com es podria distingir en polític ecologista d'un oportunista?.

Idò per un conjunt de detalls que conformen la seva personalitat: Un ecologista és un home molt religiós, per ell la naturalesa és la seva Església, la respecta com si fos sagrada, i la seva doctrina són les lleis d'aquesta naturalisa. Té por al desenvolupament quantitatiu, va pel món amb una gran capacitat d'estimar, no creu en la violència i persegueix una humanitat formada per homes equilibrats, desenvolupats en tots els aspectes, no especialitzats.

L'home especialitzat té una visió estreta del món, està encasellat, alineat pels coneixements propis de la seva especialització, això fa que tenguim poca capacitat de comprensió pels temes que no són de la seva matèria, i el que és més trist, degut que les coses d'aquest món estan totes relacionades, moltes vegades no té capacitat per treure les conclusions més acertades, fins i tot en els temes propis de la seva especialització.

Fitxau-vos sinó amb un especialista en sanitat, quants curen els símptomes de les malalties i no les causes que les produeixen.

Demanau a un especialista en agricultura, que és la qualitat d'un producte del camp i quina relació guarda aquesta qualitat amb l'alimentació.

Un especialista en guardar la pau, quantes vegades son mes guerrers que ningú?.

A un especialista de la política, li passen dos reals del mateix, oblida la vida quotidiana i apren d'eleccions, tàctiques, cadires, despatxos,... un home ecologista ha de tenir clares aquestes coses, ha de ser un home equilibrat sense especialitzacions, ni tant sols en política. I així ho entenen els "VERDS" Alemanys, que tant perillós veuen, el que un polític es faci especialista en política, que entre les normes que tenen al seu partit, n'hi ha una, que a mi me crida especialment l'atenció, i és precisament, que els que surten elegits per qualsevol càrrec polític, als dos anys dimiteixen en favor d'un altre company, i ja no es poden presentar mes a altres eleccions, així no agafen els mals vicis de l'especialització, i donen oportunitat que una altra persona es pugui realitzar també en aquest aspecte.

Quants de polítics tenim així per les nostres terres?

Biel Serra Vich

Per Nadal, fred com cal.
 Per Nadal, una passa de gall.
 Per Nadal, es porc en sal.

Cada cosa a son temps i per Nadal neules.
 Si per Nadal fa estiu, Pasco aprop d'es caliu.
 D'es gall de Nadal, per més que se'n mengi,
 mai fa mal.

Per Nadal s'indiot i per Pasco es xot.
 Suar de Desembre, sedes p'es Gener.
 Desembre nevat, bon any p'les blat.
 Desembre finat, any acabat.

Per Nadal, cada ovella en es seu corral.
 Si Nadal cau en dijous, penjau ses arades i
 amollau es bous.

Espirafocs

LLIBRES — PAPERS — EXPOSICIONS

BISBE LLOMPART, 127 TEL. 50 25 35 — INCA

RADIO BALEAR

INCA

33

Cafeteria Chivas

C/. Salord, 31
 Tel. 50 27 46 - INCA

MARXA

MARXA

MARXA

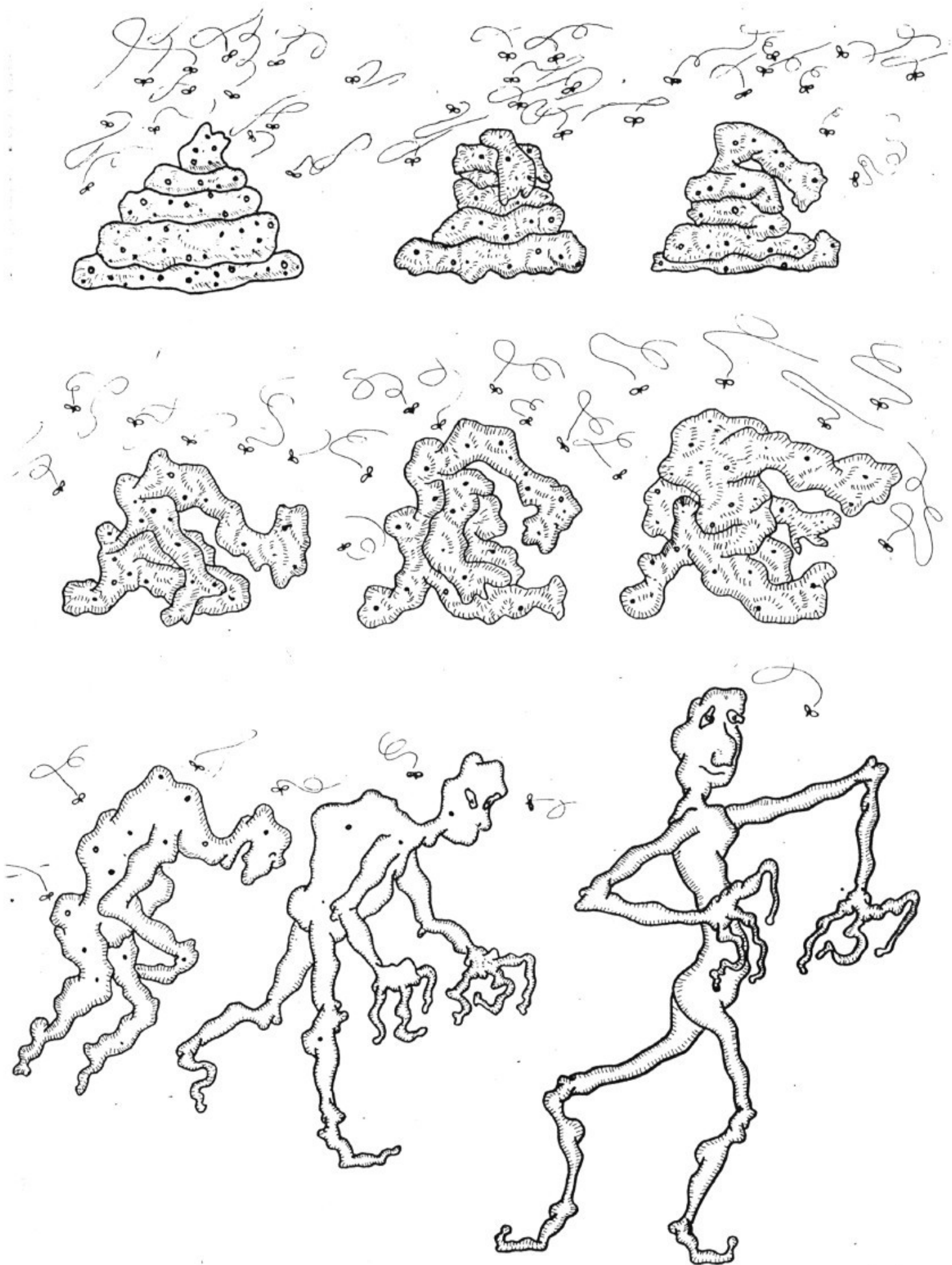
MARXA

MARXA

MARXA

vidal, 3 inca

botiga de moda

Mi teoría de la evolución

ALAMINOS
93 ©